

Solen står højt på himlen, luften er til tider mættet af varme. Det er ferietid. At tage en tur til stranden for at søge afkøling i det våde element, er en mulighed. Men en tur til skovenes svalende skygge, er et godt alternativ, når der er langt til større strande. Læg mærke til grøftekanternes blomsterpragt lige nu. Der er rigtig mange urter som blomstre både i grøftekanterne og på de udyrkede arealer, som f.eks. våde og tørre enge.

| | |
|---|--|
|  | <h2>Syrener</h2> |
|  | <h2>Hestekastanje</h2> |
|  | <h2>Grøftekanter og blomstrende buske</h2> |
| | |

Fra midten af maj til begyndelsen af juni blomstrer syrenerne i haver og hegn. Fyn forbindes ofte med blomstrende syrenhegn. Det smukke syn af blomstrende syrener har sikkert givet inspiration til plantning af hegn andre steder i landet, hvor syren indgår.

Syren stammer oprindelige fra Balkan. I 1500-tallet blev den spredt til Europa. Det latinske navn er Syringa. På græsk betyder det pibe, som hentyder til at grenene let kan gøres hule og bruges til rør eller fløjter. Den oprindelige form er den lyseviolet syren, som typisk ses i markhegn. Der er mange forædlede varianter med blomster i andre farver og med fyldte blomster.

Hestekastanje blev indført som prydræ til Danmark i beg. af 1700-tallet. Træerne blev plantet i herregårdshaverne.

Blomsterne udfolder sig sidst i maj. De mange små blomster er samlet i kegleformede toppe. Når de små blomster folder sig ud, har de gule pletter i midten, senere bliver pletterne røde. Pletterne viser de insekter, der bestøver blomsterne, hvor de skal dykke ned for at få nektar.

Senere på året udvikles frøene; de kuglerunde kastanjer, der sidder i en grøn kappe med pigge.

Der er kun meget begrænset anvendelse af kastanjetræet i skovbruget. Kastanjer er dog gode som foder til vildtet, da de er fulde af stivelse. Tidligere indsamlede bønderne kastanjer for at bruge dem som vinterfoder til køer og heste. Kastanjerne smager ikke godt, da de indeholder bitterstoffer.

Lige nu står nogle grøftekanter i fuld flor. Her er der rød valmue, hvid okseøje og kornblomst. Kornblomsten har næsten været forsvundet fra grøftekanterne. Men efterhånden som påvirkningen af sprøjtemidler og gødning er blevet mindre, har kornblomsten fået bedre betingelser.

I markhegn og skovbryn står hyld nu med skærme af hvide blomster. Hunderosen har også foldet sine tætte buketter af små hvide blomster ud.



Almindelig røllike

På områder med relativt tør jordbund, som f.eks. overdrev, ses alm. røllike ofte. Alm. røllike kan også ses i kystnære områder ovenfor tanglinjen.

I mange grøftkantene ses også Alm. røllike. Nogle arter har blomster med en svag rosa farve.

Alm. røllike findes også som stauede, hvor den fås med blomster i forskellige farver; lyserøde, orange og pink nuancer.



Tjærenellike

På tørre lysåbne overdrev ses hist og her Tjærenellike. Tjærenellike vokser især på de tørre skrænter.

Planten har fået dette navn fordi der på områder af stænglen under blomsten er en mørk, tjærelignende klistret belægning. Formålet er at forhindre insekter (myrer) i at kravle op ad stænglen. Tjærenellike bestøves af bier og sommerfugle, som kommer for at hente nektar i blomsterne. For at forhindre at myrer skal kravle op ad stænglen og 'stjæle' den nektar, som bier og sommerfugle går efter, har Tjærenelliken udviklet dette klistrede lag på stænglen, som myrerne sidder fast i. Ofte kan man se bl.a. døde myrer på stænglen.

Tjærenellike er efterhånden en sjælden plante. Finder du den et sted – så lad være med at plukke den !



Døvnælde

Døvnælde er knyttet til områder med næringsrig bund. Den ses bl.a. i grøftkantene i områder med god jordbund.

Døvnælde er en læbeblomst med hvide blomster. Bladene kan minde om Brændenældens blade, hvilket navnet også hentyder til.



Hyrdetaske

Hyrdetaske er en almindeligt forekommende ukrudtsart, som både findes i dyrkede afgrøder og på udyrkede arealer (ruderaer).

Hyrdetaske hører til Korsblomstfamilien. Hver blomst består af 4 blomsterblade, som danner en korsform – heraf navnet. Korsblomstfamilien er en stor familie med mange nytteplanter – bl.a. er alle kålplanter, sennep og raps samt karse medlemmer af denne familie.

Hyrdetaske har været brugt i naturmedicinen.



Rynket rose

Rynket rose kendes også som Hybenrosen. Dejligt er det at kunne plukke solmodne hyben i august. Hyben er rige på C-vitaminer. Men den smukke rose er også en problematisk plante, fordi den spreder sig aggressivt i bl.a. kystområder. Planten breder sig ved rodsrud og kan dække store områder, som bliver utilgængelige for både mennesker og for anden vegetation. Pga. dens meget dybtgående rødder er den næsten umulig at udrydde. Rynket rose bør derfor ikke plantes i haver eller i det åbne land.



Vild pastinak

Vild pastinak er oprindeligt indført til Danmark af munkene som en lægeplante og køkkenurt. Den blev dyrket ved klostrene og er siden spredt herfra til det udyrkede landskab. Vild pastinak ses nu i mange grøftkanter, hvor den står og lyser smukt op med de lyse gulgrønne blomster. Men – pluk endelig ikke en buket Vild pastinak. Plantens saft indeholder samme giftstoffer, som Kæmpe bjørneklo. Plantesaft på huden kan ved påvirkning af sollys give betændte vabler, som kræver lægebehandling. Pas derfor på ved berøring af denne plante.



Læge kulsukker

Læge kulsukker er knyttet til næringsrig, ikke dyrket jordbund. Planten er indført til Danmark, som en lægeplante. Munkene har indført mange lægeplanter, som de dyrkede ved klostrene. Siden er disse planter blevet spredt til landskabet.



Stor konval

I de næringsrige løvskove, hvor der kommer lys til skovbunden, som det f.eks. sker langs skovveje, kan man se Stor konval. Planten kaldes også for Salomons segl.

Planten kendes på den buede stængel hvorfra de spids-ovale blade rejser sig. Under stængelen hænger blomsterne. Senere udvikles sorte bær, som er giftige.